

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap. A SZABADELVŐPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt.

Hirdetési díj: öt hasábos petitsor 6 krajczár. Nagyobb terjedelmű a többiből megjelölt hirdetéseknek leengedés történik.

Debreczen, április 9.

Az angol alsó és felső házakban tegnap folyt a vita a keleti kérdés fölött. A Disraeli-kormány módjában volt álláspontját a san-stefanoi szerződésben minden oldalról kellő világításba helyezni; viszont az angol parlamentnek újlag alkalom nyújtott a fölött határozni, vajjon helyes-e a brit fölsége és az indiai császárné kormányának eddig követett politikáját, vagy sem?

A Disraeli-kormány ma már egykettős birodalom érdekeiért küzd. Nagy-Britania érdekeiért t. i. és az indiai császárság nevéért.

Anglia politikája tehát nem mozoghat többé kiválóká nemzeti alapon és a Gladstone vezérlette ellenzék éppen ezen körülményt látják szem előtt téveszteni, ez ellen látszik vétkezni, midőn ruszophil hymnusokat zengedez és elkeveredett gundalokat hallat Disraeli ellenében!

Viktoria királynő azon ünnepélyes cselekményével, a midőn nem rég a Nagybritania királynéjának büszke címze mellé az indiai császárné imperatori címét is fölvetve, mintegy külsőleg is jelezni kívánta azon politikai tekinteteket, melyeket a brit nemzeti politikának az új államszövetség megszilárdítására adoptálnia kellend.

Angliában tehát jelenleg egy neme a dualismusként uralkodik, melynek meg kellett czáfolnia a brit önzés ellen támasztott, különösen orosz részről terjesztett azon vádakokat, hogy Anglia legnagyobb gyarmatát csak nedvben dúszaitronnak tartja és hogy egyetlen czélja azt teljesen kifacsarni.

Anglia királynője, fölvevén az indiai császárné címét, a gyarmat országát az anyaország édes gyermekévé tette, melynek érdekeit oly erélylyel kész védeni, mint a saját magáét.

London és Bombay most már nem ellenlábask többé, hanem szövetséges érdektársak. Azért azonosítja a mostani brit kormány Anglia érdekeit Indiáéval és azért kész védelmezni az utóbbi érdekeit saját vérevel is.

Kelet-India öslakossága ugyan brahma vallású, azonban tulnyomó számmal vannak a bevándorlottak, kik általában mohamed vallásúak. A mohamedanizmus pápája a konstantinápolyi szultán. Anglia tehát a szultánban nem a világi uralkodót tiszteli, hanem csak legnagyobb gyarmat tartományá mahomedán lakosságának egyházi fejét!

Ezzel kénytelen az indiai császárné! Hát az angol királyné?

Anglia királynéjára csak tisztán Nagy-Britania érdekei tartoznak, melyek meg nem engedők, hogy Európában akár a szárazon, akár a tengeren oly részek, melyek az angol érdeket, nevezetesen Anglia tengeri főhatóságát és Kelet-Indiával való közlekedési vonalait, különösen pedig a Suez-csatornát hódító kézből fenyegetnek, egy számat tevő és Angliával ellenes politikát üző nagyhatalom birtokába kerüljenek.

Innen van, hogy Anglia a sanstefanoi szerződést egyenesen semmiesnek kívánja tekintetni, azonban birodalmunkkal egyetemben korántsem fog vonakodni egy oly európai congressusban

részvenni, mely a párisi szerződés alapján ülne össze és melynek határozatait Oroszország magára nézve föltétlenül kötelezőnek elismeri.

Nehezen várható azonban, hogy Gorcsakoff Salisbury circularejára illetően érdemnyben válaszoljon, pedig mint-hogy Anglia érdekei ma csaknem azonosak Európa érdekeivel, Európa érdekei pedig birodalmunkéi is, ennéltova Oroszországnak csakis a föltétlen önmegadás vagy egy európai coalitionküzlenődő háboru között van választása, — melyből mi sem foghatnánk kimagradni.

Mert Oroszország nagyot vétkezett Európa ellen és mi ellenünk; de vétkezett saját hű szövetségstársa Románia ellen is. Bratiano, Románia miniszterelnöke betöltötte egész Európát panaszával, különösen a bessarábiai kérdést illetőleg. Igaz, hogy Gorcsakoff sietett a dolgot félreértésnek nyilatkoztatni, mi azonban az általános helyzet komolyságát mitem változtat, sőt újabb ingerültséget idézett föl, nevezetesen a berlini udvarnál is, melyet pedig az Oroszország iránti hála végtelenül aluszékonyrá tett volt.

És megkondult a „Nord. Allg. Zg.“ lélekharangja is a sanstefanoi halvaszítletet monstrem föltt és e csemettyhang mindent inkább, csak nem rokonzenvéet kifejező.

De még egyéb is történt, mi Oroszország ügyére nézve nem a legkedvezőbb. A „Standart“ t. i. jó forrásból merítve jelenti, hogy a kchelive értesítette a portát, hogy függetlennek nyilvánítja magát, ha Törökország angolellenes szövetségét köt.

Nem bízunk azon eszköz jó eredményében sem, mit a „National Zg.“ alkalmaztatni indítványoz, hogy t. i. az orosz politikai vétekké ki az azt compromittáló kezékből (Ignatieff?) és bizassék oly férfiakra, milyen például — Schuvaloff gróf.

Az oroszok ezt maguk is érzik és a zavar Sz. Pétervártól babyloni; a teli palotában félnek a háborútól, de a sanstefanoi szerződés délibábjai is kísértének, — és így Oroszország csak káposd filhöz-fához, és oly állapotban van, mely közelebb áll az ajúláshoz, mint az öntudatosságához!

Ki tehet róla, hogy a győzelmi mámor annyira erőt vett rajta — és most oly nehéz a kiábrándulás!

Az orosz csapatok hazatéréséről ismét hírek keringenek; bizonyos azonban, hogy eddig még csak beteg katonákat küldtek haza. Ha mégis vannak valami csapatmozgalmak, melyek hazatéréshez hasonlítanak, ezek valószínűleg az Oláhországra alkalmazandó rendszabályokkal, vagy esetleg a monarchiának felé forduló stratégiai felállítással lehetnek kapcsolatban; s így egrálatában nem békés értelműek.

Az osztrák kormány tárgyalásokat kezdett az osztrák-magyar Lloydal, a subventió összege fölött, miután a magyar országgyűlés határozata folytán, az előbb megállapított két milliónyi subventió fenntartható nem lesz, és a keletindiai vonalak segélyezése tárgyában, az osztrák kormány külön akar megállapodni.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcája.

A szerencse pillanata.

Irta: Hackländer F. W.

ELSŐ KÖTET.

Kilenczedik fejezet.

Chantons, buvons, traleralera.

— Daloljunk és igyunk csuhajaja. —

Krimp egy ideig tovább folytatta a festetést és munkájával teljesen elégedettnek látszott lenni. Forgatta a kiszinezett képet jobbra-balra, fejt majd ezen, majd a másik oldalra hajtvá, vig daloskált dalogtatott, mi nála ritka eset volt. Azonban úgy látszott, hogy már abban akarja hagyni munkáját és fényképét még néhányszor szemügyre vevé, bizonyos távolból, aztán itatós papír közé helyezé és ecsetjét egy előtte álló pohár vízben nagy zajjal kezdé öblögetni.

Az öreg asszony kötésével ismét az asztal mellé ült, de az arca többé korántsem tüntet fel azon előbbi vidám, jó indulatu kifejezést, ugyanis majd aggodva tekintett a hátszoba ajtajára, majd ismét nehezteleg a festőre, ki festékeit összerakogatván, más kabátot, azt, mely a sarokban csüggött, felölté és távozni készült. „Ma delután, úgy látszik, senki sem keres fel bennünket, monda, — azért tehát kissé elmegyek. Tizenkét óra felé ismét honn leszek, hátha még szükség lesz rám.“ Ezeket mondva, kabátját állág begombolta és az ablakhoz lépett, hogy még egy tekintetet vessen a szomszédságba.

„Persze, persze,“ mormogá, de oly fennhangon, hogy az öreg asszony is meghallhatom, „ilyenek ezek az előkelő urak? Megfoghatom, hogy ofele átkozott dolgokat vesznek fejökbe, mert hiszen az istenadtaknak egész naposszat semmi dolguk. Én is szeretnék egyszer velük tartani.“

E közben megkísérelé inggallérjét fölláítani, mi azonban csak az egyik oldalon sikerült, a másik oldalon lecsüngő feje azt ismét konokul lenyomá vállára. „Azonban“ folytatta kis színet utána „elhibit nekem Böhlerné asz-

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése április 8 án. —

Elnök Ghyczy; jegyzők: Horváth, Beöthy, Orbán. A miniszterek közül jelen vannak: Tisza, Széll, Szende, Perczel, Pécsey, Trefort, Bedekovics.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették. Az elnök jelenti, hogy több szentesített törvényzikk eredeti példánya az országos levéltárhoz letéttetett. Továbbá felolvastatja a budapesti törvényzék átiratát a Milietics Szvetozár képviselő ellen hozott ítéletnek királyi táblai helybenhagyásáról. — Tudomásul szolgál.

S z e l l pénzügyminiszter három törvényjavaslatot nyújt be, az első szö az 1877-diki közösgyi póthitelekrol, a második a határvédelmi erdek és havasi legelők ideiglenes megadóztatásáról és a harmadik a szőlőbirtokra kivetett adó bejelentési határidejéről. A pénzügyi bizottsághoz utasították.

Következett a napirend, az 1878-ik előirányzat általános tárgyalásának folytatása.

N o v á k Gusztáv a közösgyes alapon, a rozsz pénzügyi kiegyezésre való kilitással, a 80 milliósi bankadósság elfogadásának reményében, s a külügyi tereu nemzeti érdekeink elhanyagolásának megjutalmazására nem szándékozik megszavazni a budgetet a jelen kormányának, melynek gyűlöltébe tiz évi alkotmány léteülnök óta nem létezett. Helfy határozata javaslatára szavaz.

Szólásra többen följegyezve nem levén, elnök az általános vitát bezártuk jelenti ki. Szó illet még az előadót, s a határozati javaslat benyújtását.

O r d ó y Pál előadó tagadja, mintha alapos lenne az a vád, hogy a pénzügyi bizottság nem nyújt elégséges támpontokat a költségvetési egyensúly helyreállítására. Utal a jelentésben foglaltakra, melyek ugy az eddigi haladást, mint azt, a mi ezután történhetik, röviden összefoglalják. A közösgyi intézmények, a bankegyezésre sbr re természetesen nem terjeszkedhetik ki a jelentés, hanem arról nem is most van idő szólni. Czafolja ezután a Lukács Béla beszédeben foglaltakat a budget realitását kétségbevonhatlanuk, az eredményt is, bár nem elégségesnek; de tényleg haladást jeleznek látván; ajánlja az előirányzatot elfogadást. (Helyeslés a középén.)

H e l f y Ignác a pénzügyminiszter ellen fordult, kit azzal vádol, hogy az ő beszédeüben nem azt czafolta, a mi fontos volt, hanem egyes részleteket; a mi az ő beszédeüben alaj gondolata volt, hogy a jelenlegi alapon a budgetet helyreállítani nem lehet, különösen pedig, hogy a kedvező helyzet voltára, mely feuforgott, erre a jelen kormány képtelen volt; azt megczafolatlanul hagyta s azt ő fentartja tovább is. A párt-fuziora nézve azt mondja, hogy azt már csak azért is kívánatosnak tartja, mert a kormány elleni: ahoz a maga részéről természetesen nem járulhatna, de kívánja, hogy az elvi alapon, nyit program alajján történjék, mert a jelenlegi parlamentnek ep az a szerencsétlensége, hogy a függetlenségi pártot kívül egyiknek sinez programja, mert Tisza Kálmán novét, a melyre a szabadelvű párt esküszik, programnak elfogadni még sem lehet. Ajánlja határozati javaslatát. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Felolvastatván a beadott határozati javaslatok; következett a szavazás. A nagy többség (szabadelvű párt s jobboldali ellenzék egészben, a független szabadelvű párt legnagyobb részben) elfogadja a budgetet az általános tárgyalás alajján. Ugyanígy elfogadtának a pénzügyi bizottság jelentésében foglalt határozati javaslatok is.

Ezután következett az igazságyügyi bizottság jelentésének tárgyalása a büntető javaslatra tett förendi módosítások tárgyában. Perczel Béla igazságygyminiszter indítványozta, hogy a ház járuljon hozzá a förendek módosításához. Irányi ellenzete, Csemeghy pártota ezt; a ház végre is hozzájárult a förendek módosításához.

Megkezdett ezután a budget részletes tárgyalása. Az udartartás költségeinél Csandány egy millió frtnyi leszállítást kívánt, mit a ház nem fogadott el.

Az országgyűlés kiadásainál Széll 200,000

szonyom, hogy sokért nem adom, hogy Róza nem volt az imént az ablaknál. Ennek rossz vége lehetett volna; mert amaz odaát hirdét egy feckő, a kibe ez egyszer beleköt, hurorka akad, mert adüg nem nyugszik. Most isten önel Böhlerné asszonyság, nemokára visszatértek. — Azután fölveté kalapját, lopvást egy pillantást vetett a tükörbe, mintha félné, hogy ott igen kelmetlen dolgot kelend észrevenni, azután valóban mosolyt gerjesztő sietőséggel futott ki az ajtón.

Miután eltávozott, az öreg asszony kezit a kötésével együtt ölebe slyeszté, fejt csóvalta és szomorodott hangon így szólt: „Mily dula vala Henrik arca! Talán Róza mégis az ablaknál volt, talán igazra volt Krimpek, oh az retentés volna! Nem, nem, Róza ilyet nem tehet. És mégis hátha mégis ott lett volna; nos az sem lenne semmit. Az olyan hozzá hasonló lánykák kissé meggondolatlanok és kandid szoktak lenni, azonban Róza azért rossz nem lehet, arról még lehet győződés Henrik.“

Ezzel kötését hirtelen az asztalra dobva a mellék-szobába lépett, mintegy kérdezendő ná, vajjon volna-e képes Rózáról valami rosszat föttenni, még azon esetben is, ha az ab-

frtnyi emelést indítványozott, mi — Paczoly és Tisza Kálmán felszólalása után — el is fogadtatott; szintugy elfogadtatott Molnár Aladár indítványa — Deák Ferencz siremlekköltéséi felének a budgetbe való fölvetele iránt. Azután a közösgyi költségek tárgyában keletkezett rövidebb vita, melyben Simonyi, Ráth Károly s Széll vettek részt.

Fiume s az állami számvévszék költségvetését vita nélkül elfogadták.

Következett a miniszterelnöki költségvetés, melynek tárgyalása az idő előre haladta miatt mára halasztatott.

Az ellenzéki fuzió.

A „N. P. J.“ s a „K.-ny“ jelenti, hogy a fusionalis program már készen van s jövő szerdán külön-külön, csütörtökön pedig együttesen, közös értekezleten tárgyalandjak azt a különböző ellenzéki árnyalatok.

Hogy pedig miből álljon az a program, melynek alajján a fusio keresztülvittele czéloztatik, némi fölvilágítást találunk a „N. Fr. Pr.“ budapesti leveleiben, melyből átveszszük a következőket:

„A szabadelvű pártból különvált 25—30 di-sidens nem vett részt a fusionalis tárgyalásoknál s így magából a fusióból is kizártaknak tekintendők. Az egyesülési csak a független szabadelvűk és a conservatívek közt czéloztatik. Utóbbiak beteg vezérök: Sennyey bejegyezése mellett bocsátkoztak a tárgyalásokba. A mi a programot magát illeti, mindenesetre figyelemre méltó, hogy az egyezkedő feleknek le kellett mondani programjuk majdnem minden pontjáról, csakhogy az egyesülés megtörténhessék.“

A független szabadelvűk zöme autonómistákból áll, kik a megyei tisztviselök választását akarják. A conservatívek, centralisták kezdetül fogva a hivatalnokok kinevezése mellett küzdenek. Hogy e zátonyt kikerüljék, abban akarnak megállapodni, hogy az adminisztráció kérdése egyelőre elejtessék, miután a megyei tisztviselök ugy is csak nem régeiben 6 évre választattak meg. Ugy szintén a hadservezés és honvédség kérdését sem akarják érinteni, hanem a statusquo alajján egyezkedni. A legfontosabb concessio azonban, melyet a független szabadelvű párt tenni akar, az hogy elfogadja az általa eddig annyira kárthatott közös vámtérületet, miután a conservatíveknek lehetetlen arról lemondani, mivel e kérdés a kiegyezésnél mindegyre előterbe nyomul.

Miután e pontozatok a jelzett tisztán negatív értelemben tiztába hoztak, — az egyezkedők következő megállapodásokra jutottak:

- 1. Az új pártnak, melynek neve valószínűleg „egyesült ellenzéki párt“ lesz, czélja: helyreállítani az egyensúlyt az államháztartásban. (Hogy minő eszközökkel és módon, arról hallgat a kronika.)
- 2. Az új párt elveti a Tisza által létrehozott kiegyezést, ujra akarja kezdeni Ausztriával a tárgyalásokat és pedig a közös vámtérület alajján s azon kikötéssel, hogy a Magyarország-ra „só fogyasztási adó egészen a magyar állami pénztárhoz folyjon.“
- 3. A közgazdasági kérdése nem pártkérdés, hanem a fractiók fontartják magoknak, hogy az adott esetben önállóg határozhasanak.

Ez volna nagyobb körvonalaiban a fusionalis program. A vallási, iskolai, közlekedési ügyben nem történt megállapodás. Mint a fönnebbieküöl látszik, jegyzi meg a levelező, itt csak egy ad hoc programot s egy ad hoc párttal van dolgunk, mely leginkább a választásokra való tekintetüöl alakul.

Beszélgetés Tisza Kálmánnal.

A Tempsnak Budapesten járt levelezője a következőket jelenti lapjának, Tisza kormányelnöknek előtte tett nyilatkozatáról:

„Magyarországra nézve, kezdé a kormányelnök, nincs szó a Balkánban sem morális, sem materialis megosztásról. Minden párt és min-

lagnál lett volna. — A fényképész még mindig aszögletben ült. Kezeivel már nem fődte be arczát, hanem összekulcsolt tartá térdéin; szemel azonban kimeredtek és föl az ég felé arca valóságos ijedelmevel, ki alig bátorokék ujjaival váltát érinteni.

Mintegy álmalból látszott fölriadni az illetésre és midőn az öreget vette észre maga mellett, erőszakolt mosolylyal monda: „Mégis végtelenül bohó ember vagyok én, elmerülök itt gondolataimban, mintha isten tudja, mi történet volna, pedig hát alajában figyelmet sem érdemel az egész.“

„Természetesen, hogy nem kedves Henrikem,“ vizionzá az öreg asszony; „higy nekem és ne epesz magad.“

Azonban a fia végtelenül vigasztalhatlan tekintetet vetve anyjára így szólt: „Azonban ő mégis az ablaknál volt ám!“

„A szemedüöl olvastam ki.“

„Ugy Krimp is észrevette rajtam és így a mit hozzám mondott, kajanságból monda.“

„Hiszen te igen jól tudod“, felelé az öreg asszony fejt rázogatva, „hogy ő mindig igazt szokott lenni és kedve telik abban, ha sötét gondolatával másokat is kinoxhat.“

den komoly ember megegyezik abban, hogy fenn kell tartani a békét, ha lehet, s háborut viselni ha kell, hogy déli határunkon új szláv államok keletkezése megakadályoztassék. Ezért itéljük elfogadhatatlannak a san-stefanoi békekegyumt.

Ebben a tekintetben (a mi szláv államok alkotásátilleti) sem compromissum, sem engedékenység nem lehetséges, de be kell várti, hogy ez az eredmény Angliával való szövetség vagy Oroszországgal való közvetlen megegyezés utján érhető-e el. Eszélytelenség volna tehát, most már az egyik vagy a másik irány mellett nyilatkozni.

Lehetséges, hogy az angol-osztrák-magyar egyetértés, mely a körülményeküöl keletkezett, s más alappal még nem bír, az orosz diplomatiát visszavonulásra bírja. Sőt meglehet, hogy ez a következés már legközelebb létrejö a congressuson, mely ma valószínűbb, mint volt tegnap. A mi Angliát illeti, tudvalevő, hogy egészen megteszi, a mihez fog, de még most senki sem mondhatja meg határozottan, hogy Anglia csakugyan a háborut akarja.“

Vetter Antal tábornok

az 1848-9-ik hős a kardot tollal cserélte fel. A veterán bajnok a bölcseszet terén buvárkodik s ennek eredményekéül, Tisza László barátom közreműködése mellett egy munkát bocsát sajtó alá, melynek címze „Tanulmányok a szentírás és a tudományok közötti lényeges elterésről.“ Nem szándékom e munkát ismertetni; a bírálat feladata leend ez akkor, a midőn e sok tekintetben érdekes szellemi termék a sajtó alól legközelebb kikerül. En csak azért írom e néhány igénytelen sort, hogy az író barátaink, tisztelőinek s ezek között első sorban a régi honvédbajtársaknak becses figyelmét felbivjam s öket a munka pártolására és ezzel a megjelenés gyorsításának eszközzésére is tisztelget felkérjem. Azon tisztelt bajtársaimnak, a kiket legközelebb ismerem, s a kinek lakása előttem tudva van, közvetlenül elküldöttem az előfizetési felhívást, a melyben a munka részrei érosorolvak és elmondatik, hogy a május hó végén megjelenő műre az előfizetési pénzek legkedvesb május 1-8-0 napjág Tisza Lászlóhoz (Budapest, Sándor utca gróf Degenfeld-ház) küldendök be. De mert a jelzett széküldéssel csak csekély mérvben teljesítettem a veterán bajtárs és író iránti kegyeletüöl folyó kötelességet, a jelen eszközét is szükségesnek látom, a t. szerk. ur szivességüöl fogva, a czélszü igénybe venni, hogy a felhívásnak és figyelemztetésnek minél nagyobb sikert szerezzek. És természetesen azt a meggyőződés, hogy e munka pártolásával egy részről a tisztelget adóját rövjük le a derek bajnok iránt, másrésztöl oly művet juttatunk az olvasó köztönség kezébe, mely egy a szakemberek mint laikusok előtt kétségteüen belső becsével bírand. Budapest, 1878. apr. 7.

Várady Gábor.

A Deák-ereklyék árverezése.

Deák Ferencz hagyatékának árverezését vasárnap folytatták az akadémiá épületében. Az árverezés kezdete a lehető legredektelebb volt, később azután megelénkült a terem. Gömöri Szentágh Pál vett néhány értékesebb tárgyat, nagyrészt csekély áron, egy művésziesen fából faragott szivarszipkát Funták S. 15 frton nyert el; Ráth Károly főpolgármester egy széklet 24 frton, Hindy Árpád 4 frton egy „Dissertationes“ címü latin művet, Pécsey miniszter 14 frton egy asztalték, Bossány egy hasonszemi gyogyárt 5 frton, Chorin Zsigmond 13 frton „Staatslexicon“, Paris-Pápy szótárt Graf József 11 frton, „Jus ecclesias“ címü művet Molnár Aladár 15 frton, ifju gr. Ráday Gedeon két ivó poharat 12 frton vett meg Elek igérté folyt egy kis loubfűrész árveréséről, mely bár Liptay Béla tulajdonába jutott 36 frtrét, ugyanó vette meg a Sacher-Masoch orosz elbeszéléseit 10 frton, Salamon Adám vett egy 10 kötetüöl álló regény és történelmi művet 10 frton, Eötvös Magyarország 1514-ben“ regényét 11 frton, Fábrián Gábor „Argonautikon“-ját Várady Gá-

„De Róza ott volt ám az ablak mellett.“

„No jó, megengedem. Illo modorban figyelemztetni kell öt. Biztosítalak Henrik, hogy atyádnak mindig hű és igaz hitves voltam, azonban midőn még olyan fiatal hevesvéri természet voltam, mint Róza —“

„Akkor te is az ablaknál nézegeté ki?“ kérdező heveskedve a fiatal embert, anyjára tekintve, mintegy annak szavaiból váraya vizgasztalását.

„És miért ne?“ folytatta amaz békítő mosolylyal. Öy élenken emlékszem, mintha az imént történet volna. Háborus idő volt, ekkor különösen nekünk leányoknak volt rossz dolgunk; sem éjfel, sem nappal nem hagytak békét nekünk ama vad katonanépségek; én akkor vagy tizenötföl éves lehettem és nem voltam épen urt. Rám is bámeszkodtak a fiatal emberek, mint azt kezdetül fogva tették és mindig is tenni fogják, a mig csak csak szép leány lesz a világon.“

(Folyt. köv.)

Kovács József esődtömregondnok. (115) 2—2

bor nyerte el 10 frtót, egy famértékért 7 frtót adott ifj. gróf Ráday Gedeon, egy darab virágot 6 frtót vett meg Légrady Károly; egy kis konyhakés, melylyel Deák faragott székelt, több igéző figyelmet magára vonta, végre Radics Jozsef lett 25 frt árban; egy zsebkésért báró Wodianer Albert 40 frtót adott. Egy óra tájban több főr és országgyűlési képviselő jött az árveréshez. Tisza Kálmán testvérével Károlyi Tiborné grófnéval szintén az árverezők közé lépett; Károlyi grófné vett egy tentatort 24 frtót, egy kis ezüst kanalat 22 frtót; legdrágábban kelt el egy gyöngyű faragvány és levélhezíték, mely Wodianer báró lett 43 frtót igéret mellett. — Horváth Mihály művei oloszban kelték el, mint a könyveskedésben kapható. Négy óra után alig volt már igéző; egy márványból faragott nyíl-kagylót, ékszerartót 25 frtót vett meg Zsivora György, egy vasszekrényt Jekel-falussy 25 frtót; apró tárgyak, egyes fűzetek, zsebkendők, gyufatartók stb. stb., fele, sőt harmadában lettek eladva, mint mult árverés alkalmával. — Jövő vasárnap folytatják az árverést.

Diplomatiai jegyzékek.

A következő fontos sürgönyök nyújtattak be az angol parlamentnek:

1. Odo Russel lord sürgönyének kivonata, márt. 13. 1878.

„Bismarck herceg megkérte, tudnám Jóságod, hogy Németország nem fogja részt venni egy konferencián Anglia nélkül s nem értheti, mikép tartathatnék congressus európai jónok fölött, ha Anglia a főszerződők egyike nem volna jelen.

2. — Sir Elliot H. Derbi grófnak. (Kivonat.)

Bécs, márt. 23. 1878.

„Távíratilag tudósítottam lordágódat herceg Gorcsakoffnak nyilatkozatáról, melyet a román ügyvivőnek tett Szentpétervárott, hogy Oroszország nem adja beleegyezését Bessarabiába Moldva átengedése kérdésének tárgyalására a congressus előtt, és ezennel ide melélekem Coghnicarur távüregnyét, melyben ezen kijelentést az itteni román ügyvivővel közli.

(Távüregny.)

Bukarest, márt. 16. 1878.

„Főkérésem következtében Ghika tábornok érkezett Gorcsakoff herceggel a Bessarabiáról kérdéssel és Oroszországnak ez iránti szándékairól. Gorcsakoff herceg kijelentette ügyvivőknöknek, hogy dacára azon általunk indított zajnak otthon és külföldön, az orosz megállapodás visszavonhatlan; hogy a kérdést nem terjeszti elő a congressusnak, mivel ez a császárt megsértené; ha más hatalom tenédi azt, ő nem fog abban részt venni, hogy csak velünk akar erről értekezni; hogy ha nem sikerülend minket engedékenységre bírni, akkor erőszakkal veszi el tőlünk Bessarabiát; és ha fegyveresen állanak ellent, ez Romániára nézve végzetessé válnék.

„Mindennek dacára, mi sem egyezkedni, sem engedni nem fogunk.”

3. — Sir Elliot H. Salisbury grófnak. (Távüregny.)

Bécs, ápril 3. 1878.

„Az itteni román ügyvivőtől a következő sürgönyt kaptam, melyet a szentpétervári román ügynök hozzá intézett:

„Ma reggel Gorcsakoff herceg fölkerelt, látogatnám meg, és azt mondá nekem: Igaz-e, hogy az ön kormánya tiltakozni akar a szerződés VIII. pontja ellen, mely a bulgáriai orosz hadseregnek Románián át való közlekedését határozza meg? A császár, ki önökre mar ugys neheztel, a Bessarabiáról kérdésben elfogult állásuk következtében, minden türelmet vesztene, ha ily nyilatkozatot tennének, és ő felsége meghagyta nekem, mondjam meg önöknek, hogy tudósíthassa erről kormányát, miszerint, ha önök a kérdéses czikk ellen tiltakozni vagy ellenszegülni akarnának, ő azonnal kiadja a parancolatot Románia elfoglalására és a román sereg lefegyverzésére. Az általam tett észrevételre, hogy Romániával s nem Türökországgal kellend értekeznie az orosz hadseregnek Románia átvonulása fölött, Gorcsakoff herceg azt válaszolta, mi nekünk magunk többé semmi dolgunk, az önök magaviselete következtében. Igen fontos önökre nézve, hogy tudják, miszerint mi követeljük önkörszágnak átvonulásukat és közölte kormányával a császár ezen nyilatkozatát. Kormánya magyarázza ki magát kategorikailag. Fognak-e vagy nem, tiltakozni és ellenszegülni az ezen cikkben fenntartott jogunk ellen?”

Fővárosi hírek.

— Clotild főhercegnő tegnap reggel Bécsből Budapestre érkezett. — Dr. Günther Antal, a „P. N.” munkatársa eljegyezte Kégl Emerike kisasszonyt Győről. — Nilson Kriztina a világhírű énekesnő és hó 14. én Budapestre érkezik s a népszínházban két operai előadásban vesz részt. — A vakok budapesti intézete javára a mult évben 4065 frtot hagyományoztak. — Horváth Miklós főrelátónai rendes tanár fő hó 6-án meghalt. — Orszagh Antal, ki en miniature festményeivel s tollrajzaival szép hírnevet vívott ki; utóbbi időben azonban a kereskedelmi miniszteriumban díjnoksággal tegezte életét, mult szombat agyonlőtte magát.

Ö. T.

Az önkéntes tűzoltó-egylet

működő tagjai által a következő sorok közlésére kértünk fel:

Miután a már szervezett önkéntes tűzoltó egylet, nemcsak tűzesetek, hanem diszkonvulások és nyilvános ünnepélyek alkalmával is szerepelni óhajtat, a működő tagok között mozgalom indult meg egy tűzoltói zenekar szervezésére s a tagok kebeléből választott bizottság a napokban megkezdte működését, gyűjtő ivallel híván fel sz. kir. Debreczen város áldozatkész polgárságát az eszme pártolására; teszik ezt azon reményben, hogy e város közönsége nem fog visszavonulni és segíteni, párfogolni fogja az eszmét.

Kétségtelven úgy szükségét érezi azóta e város egy fuvó hangszerekek ellátott zenekarnak, mióta a katonai zene itt megszüntetett. Kisebb városok, mint például Maramaros-Sziget polgársága áldozatokat hoz, hogy ténnyezzenek alapítson s czélya felérésére minden eszközt megragad, hogy az létesüljön, sorsjátékkal, műkedvelői előadással igyekezővén annak alapot szerezni.

Ily alap összegyűjtésére az önkéntes tűzoltó egylet tagjai első sorban az adakozásra való felhívást látják czélhoz vezetőnek, később aztán más eszközöket is igyekeznek megragadni, hogy a zenekar fenálhatóságát, lételet biztosítsák.

Felhívjuk ennélfogva szab. kir. Debreczen város polgárságát, miszerint a zenekar megalakíthatóságához csakis a város elérésére szolgáló, ugy anyagi segélyekkel, mint szellemi támogatásokkal hozzájárulni szive-kegyeinek.

Pár szó az új színtársulat ügyéhez.

Csak néhány rövid hét még... s a színdéneke városunkban vége lesz, — és a jelenleg működő színtársulat — mint ilyen, befejezi működését s bucsu isten-hozzáad mond Debreczen város közönségének. Azután színházunk ügyét a mint tudjuk — a Mándoky-féle consortium veszi kezébe.

Midőn színházunk sorsa a közelebbi három évre eldől, mindannyian örömmel vettük tudomásul a színtársulat bizottság eljárását, sőt voltak sokan, kik a Mándoky-féle consortium megalakulását mintegy hozsánával üdvözölték városunkban. Tagadhatlan, hogy a reménynek, melyet színtársulat jövőjéről illetőleg a consortiumhoz kötöttünk, sok tekintetben volt jogosultsága és van mai nap is; mert hogy többet ne említsünk, már magában véve az a körülmény, hogy a színtársulat bizottság benyújtott pályázati kérvény alá számos ok gyűjtését is felkiismeretesen, a színtársulat érdekében fog eljárni s teljes buzgalommal törekszik a legjobb erők megnyerésére.

Ugy halljuk hogy ma már a szerződés legnagyobb részben be vannak fejezve, s a hírek, melyek a szerződésről gyöknek fel eddigéig napvilágra kerültek, azt látszanak igazolni, hogy a consortium eljárása e tekintetben sem eshetik megróvás alá. Mert ha fölemlítnék, hogy Török, Nyilva Irma, a Polteny pár, a Lászy-pár, Szathmáry Árpád, Scholaszter és Mándoky Béla, a színtársulat tagjaiként fognak szerepelni színpadunkon, — kénytelenek vagyunk elismerni, hogy a dráma, tragedia, vígjáték, operette és esztel g az opera is, legalább egy-egy jó erő által képviselve leend. Egy műfaj azonban mégis van, melyről ezt alig mondhatjuk el; pedig e műfajnak ám nem utolsó, sőt nagyon is fontos szerepe van a mi színpadunkon.

És ez a népszínmű; ez még — a mint a szerződés felől keringő hírekből következtetnünk lehet — még nincs kellőleg betöltve. Igaz ugyan, hogy népszínműnekesnők kitűnő leend, — de hogy népszínműnekesnők milyen lesz? azt még nem tudjuk arról még az irás sem szól. Pedig egy jó népszínmű-előadásnak, — azt hisszük bizonyítanunk sem kell, hogy egy jó népszínműnekes és énekesnő, okvetlen feltétel; ezek hiányában valamire való népszínmű-előadást, képzelnem lehet. Azon reményben, hogy most még talán nem késő, megteszszük e főlösölgésünket, mert szörnyű hibának fogják tar-

tani, ha kellő erők hiányában, a népszínmű háttérbe lenne szorítva színházunkban. Ez által sokat fogna veszíteni — különösen anyagi tekintetben, maga a consortium is, — de sokkal többet városunk közönsége. Hiszen tudvalevő dolog, hogy nálunk a népszínművek szoktak az ugynevezett cassa-darabok lenni, mert ezen műfaj iránt viseltek legáltalánosabb érdekltséggel, Debreczen város közönsége.

Tagadhatlan, hogy legtöbb esetben telházat csinál egy látványos operette előadása is, — de csak addig míg az, az udonság ingerével bír, — míg a népszínmű kisebb-nagyobb mérvben általában fel tudja tartani az érdekltséget; s ez nagyon természetes is, mert hiszen Debreczen város közönségét kizárólagosan — a legtisztább magyar elem képezi, — mely életjelenségeit csakis egy jó népszínműben látja visszatükröződni és szorakozást is inkább szeret keresni egy népszínműben, mint a színművek bármelyik más fájában. És nem kell felednünk hogy a debreczeni közönség izlése e tekintetben egy kissé kegyes; ez a közönségbizony nemigen fogja megelégedni emez amez népszínműnekesessel.

Mielőtt azért a szerződés végleges benemlének fejezve, színtársulat érdekében jónak láttuk e nem roszakaratu pár szó megjegyzést tenni, ügyelmébe ajánlva a consortiumnak, hogy a népszínmű színházunknak mostoha gyermeke nem lehet.

Több színházlatogató.

Napi hírek.

— **Előfizetőinkhez!** Ugy régből, mint újabb helybeli és vidéki előfizetőinket egész posta fordultalv hozzánk juttatni sziveskedjenek. — **A „Debreczeni Ellenőr” kiadóhivatala.**

— **A torna-egyleti verseny** júnnepély cz évben június 2-án fog megtartani. A rendező bizottság e hó 7-ken tartott választmányi ülés nevezte ki előgyekek, kiknek e ténen való jól ismert szakavatottságuk kezességét nyujt az ünnepély teljes sikere felől.

— **Bulyovszky Lilla** aszrony — ki vendégszerpelést tegnap este fejezte be színházunkban — ugy halljuk — hogy a hónap déli vonattal utazik el városunkból Budapestre. — Városunk műpartó közönségénél bizonyosan jó emléket hagyand maga után.

— **A „Kisasszony feleségem”** című operette hónap adatik először színházunkban. E gyönyörű hangszerelesű kedves operette — a fővárosban roppant nagy érdekltséget keltett s mai napig is — mindannyiszor valahányszor szíre kerül, zsúfolt házat csinál. — Hogy az általános tetszést nálunk is kifogja vívni, arról teljesen meg vagyunk győződve, már csak azért is, mivel benne a főbb szerepeket, közönségünk kedvencei Nyilva Irma és Szabó Bandi játsszák. Felhívjuk reá a közönség figyelmét.

— **Boley Milos hangversenye**, melyről lapunk tegnapi számában már emlékeztünk, a jövő péteken tartatik meg a „Korona” vendéglő nagy termében. A hangversenyben városunk műkedvelői közül is többen fognak közreműködni; s midőn azért utjog felhívjuk reá a közönség figyelmét, egyszerűsággal közöljük a „Nagy-Bánya és vidék” című lapnak, a nevezett ifju szülőhelyén N.-Bányán

tartott hangversenyről hozott következő bírálatát: „Boley Milos szombati hangversenye szép számú közönséget vonzott a szálloda dísztermébe. Hiába, a jó hír a legjobb ajánló levél, s ifju művésznök felléptét ama meglepő hír előzte meg, hogy a bécsi zene-akadémia egyik legtehetségesebb növendéke. Szabatos és művészi játéka, melyet ezuttal hallottunk tőle, a szerdai ifjútól, — a meglepő hír dacára is mindnyájunkat meglepett; éreztük, hogy hivatalos közt is helyet vihvat ki magának. — A közönség a tapsban nem is volt fukar, és e taps ép ugy egy elismerés mint buzdítás volt az ifju iránt, ki fejlődő művészetét először a szülővárosunkban bemutatta. Adjaisten, hogy hazai művésztársulatunk valóban díszere, s városunknak büszkeségére váljék. Az est sikeréből egyébiránt a közreműködőket is méltó rész illeti. Változatos és érdekes programjuknak minden egyes számát becsavagyal, tanulmányi, legfőbbjéit művészetileg adták elő, úgy hogy nagyobb műnégynét is méltán kiélégíthettek. — Schönherne B.-thoven és Gounod klasszikus darabjai mellett a „Nagy-péteken” mossa holó a fiát” népdalt megszokott virtuozitással játszta. — Tetszetek: Haydn a „Termetésből” című harmasa, Mosbacher Lina k. a. Mosbacher Adam és Katoka uraktól előadva; Ketterer „Galop de Concertje” — Marosfi J. és Kerekes L. kisasszonyoktól; s Katoka Sándor urtól Zimay és Magurányi Jozsef népdalul. — Szóval e hangverseny művészi sikerében méltó párja volt, a Schönherne apr. 14-iki szép hangversenyének.

— **Adófizelő** polgárok figyelmébe! Tudomására hozzuk adófizelő polgártársainknak, hogy a jövő évben választási jogukat csak azok gyakorolhatják, kik adójukat a f. évi ápril hó 15-ig befogják fizetni. Felhívjuk azért azon polgártársainkat, kik adófizetésükkel még hátrányban volnának, hogy ebbeli kötelezettségeiknek — ha választási jogukat gyakorolni akarják, minél előbb eleget tenni igyekezzenek.

— **Helyreigazítás.** A lapunk tegnapi számában közölt „L p a r o s ü g y” című czikkbe egy sajtóhiba csuszott be. Nevezetesen az mondatik benne, hogy a netaláni indítványok a vezérügyi bizottsághoz jui. 1-ig terjesztendők be. Minthogy azonban a vándolgusok, melylyel a czikk foglalkozik, június 9-ken és 10-én fog megtartani, — önkézt következik, hogy az indítványok nem július, hanem június hó 1-6 napjain terjesztendők be.

— **Eljegyzés.** Paksy Károly főiskolánknak a közelmúltban egyik kitűnő növendéke s jelenleg ügyvédjelölt H. Bözörnyében, a mult napokban váltott jegyet a művelti lelkű és báljakban gazdag özv. Tamassy Istvánné szűl. Varga Izabella urhölgygel.

Debreczeni színház.

8-ik bérlét. 10-ik szám.

Szerdán, 1878. ápril 10-én

adatik

KISASSZONY FELESÉGEM.

Operette 3 felvonásban.

Felölös szerkesztő: Szabó Antal.

H I R D E T E S E K.

Gazdasági és konyha-kerti magvak,
francia és magyar luczerna,
burgondi répa, búkköny,
muhar, len, tavasz buza,
téli káposzta, karaláb, sárga répa, zeller, uborka stb.
magvakat jutányos árban ajánl
Geréby Fülöp.

Császár királyilag
kiszárlagosan szabadalmazott
PURITAS
haj-iftító-tej.
A „Puritas” nem hajfesték, hanem tej-
nemű folyadék, mely majdnem azon csodálatos
hatással bír, hogy ősz hajakat megiftit, azaz
lassankint még pedig legkésőbb tizennégy nap
alatt ama szint visszaadja, melylyel eredeti-
leg bírt!

A „Puritas” nem tartalmaz festékanyagot,
A haj tetszés szerint vízzel mosathatik, lehet
fehérrel átvont vánkosen aludni, és gözfürdő-
ket használni, a festékek nyomá sem vehető
észre, mert a

„PURITAS”
nem fest, hanem ifítja és pedig a leghosszabb
és legdusabb női hajzatot és a férfi haját is
szakállat.
Egy üveg „Puritas” ára 2 frt. (postai
szétküldésnél 20 krral több s készpénzzel vagy
utánvétellel kapható: **Francoz Ottóval Bécs Ma-
riahifferstrasse 38. szám.**
Debreczenben egyedül **Göti Nán-
dor** ur gyógytárában kapható.

(15) 14—20

Arverési hirdetés.
Debreczen sz. kir. város részéről
közhihré tétetik, — hogy a halápi
csapszék a hozzá tartozó 110 hold
szántó- és kaszálló földdel;
továbbá a szováthi volt urbérés földek
közt eső 602 3/4 hold lapossas
kaszálló és legelőföldek; végre az
árvatartó alapítványi pénzért tulajdonát
képező 21 hold s 750 □ onduló
szántó föld, e folyó 1878. szeptem-
ber 29-től 6, illetőleg 3 évre nyanesak
a most folyó évi április 18-án d. e. 9
órákor a városzház nagy tanácstermében
tartandó közönséges árverés útján ha-
szonbérbe fognak adatni, s a feltételek
a számvevő hivatalnál megtekinthetők.
Kelt sz. kir. Debreczen város ta-
nácsának 1878. mártius 2-ikán tartott
üléséből.

Bészler Lajos,
jegyző.

(109) 2—3

Gyermekek és megnöttek részére
egyránt!
Dr. Plenk A. „Anticatarrhaleum”
A nyákhártyák mindennemű hurutjai ellen.
Ezen tudományos alapon gyogyerjű
növények és gyökerekből készített thea
hatása kitűnő, a géfő nyákhártyáinak
mindennemű betegségeiben, ugyszintén a
légzőcső, a bronchiák a tüdő, gyomor
és belek bajaiban; kiváló szer a hűg-
hőlyag, méh és hüvely hurut gyógyításá-
nál és általában enyhén, táplálólag és vér-
tisztítólag hat.
Csomagja használati utasítással együtt
80 kr.
Dr. Plenk A.
köhögés elleni pora.
Kellemes ízűek és meglepő gyogy-
erejük.
Doboza használati és étrendi utá-
sítással együtt 40 kr

Dr. Plenk A. Emésztési pora.
Fölülmulatlan gyomor elsavanyodás-
nál, gyomorégésnél, böfögés, étványhiány,
emésztési nehézségeknél, aranyeres ha-
joknál — tehát megbecsülhetlen jó há-
zi-szer.
Doboza használati és étrendi utá-
sítással együtt 70 kr.
(Mindezen gyogyeszernek hamisítás el-
len az 1861. márcz. 28-án kelt szabadal-
mazó levél által biztosítva vannak.)
Főraktár: Debreczenben dr. Rotschnek
E. gyogyesztára.
(108) 2—6

Hirdetés.
Özv. Farkas Istvánnéknak a dorogi
határban 14% □ öl számított 354 köb.
földje a határbeli korlátlan legeltetési
joggal, tanya s egyéb gazdasági épüle-
tekkel ellátva az 1879-ik év első naptól
számított 3—6 évre szabadkézből bére-
adandó. — Értekezni lehet a tulajdo-
nosnővel H.-Dorogon, hol napi posta
van. — Debreczenben pedig Orosz
Endre megyei aljegyzővel a megye há-
zándál.
(95) 3—3

Kész kőrís és diófa
politurus és habozott
butorok.

Tóth István
asztalos mester

Kész tölgy és kőrifa
kozka és amerikai
parquetek.

Nagypéterfa utca 973. sz. a

A legjobb száraz anyagból készítve vállal mindennemű
asztalos munkát, templom, iskola, bolt stb. felszereléseket a
legjutányosabb árak mellett. (81) 6—6

Különbö nagyságu
kész ajtók és
ablakok.

Megrendelések
pontosan teljesítetnek.

Száraz és erős
kész feutyófa
padlózat.

Borsányi Viktor
gazdasági gépész
Debreczen n.-váradu. 2203.

Ajánlja a n. é. gazdaközönségnek kitűnő
jó szerkesztű Gubitz és Perge-féle ekéit,
Howard boronáit, szecska répa-
vágóit, Stróbl és Backer-féle ros-
táit, konkolyos búkköny választó-
tőit s egyéb gazdasági gépeit.

Elvállal mindentéle gépjavitásokat,
vasesztergályos munkák, tengelyek, per-
selyek készítését, gőzhengerek kifur-
rását, gőzkazánokba új csőfalak,
tűzszekrények s csővek behelye-
zését stb.

Rosta, konkolyvalasztó, tengerimor-
zsoló gépek napibér mellett használatra is
kiadatnak.

Egy Shuttleworth-féle 10 ló-
erejű gőzmozdony, egy körfűrész
gép, és egy cserépgyárba való sárgyuró
jutányos áron eladó. (83) 10—10

Arverési hirdetés.
A timártársulat tulajdonát képező
2 nyilas első osztályu onduló föld, ta-
nya-épületekkel, — továbbá a belső le-
gelőből jutott 10 osztályozott hold föld
szintén első minőségű, folyó 1878. évi
ápril hó 11-én d. e. 9 órákor, a hely-
beli timártársulat árulóhelyiségében, a
többet igézőknek örökös eladatni fognak.
— Mely árverésről az ez iránt ér-
deklődőket exenn-l tisztelettel értesitem.
Debreczen, 1878. apr. 6.

Jobbágy Gábor,
timártársulati elnök.